

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

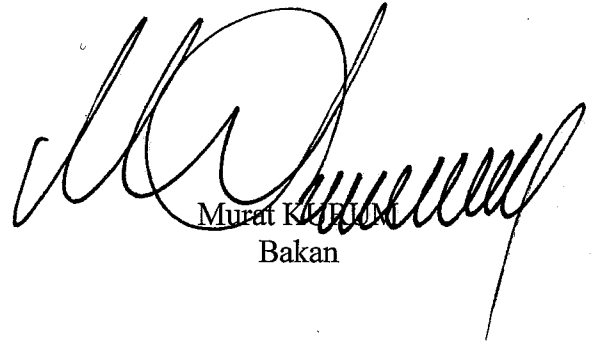
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KEMAL DEMİRER
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

AKSARAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYHAN EREL'İN
TBMM 7/54021 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Madenci Gemi Sanayii 1 Nisan 1980 yılında Zonguldak İli, Karadeniz Ereğli İlçesinde kurulmuştur.

Madenci Gemi Sanayii, gemi inşa sanayisinde farklı türlü gemileri ilk inşa edip hep ilkleri başarmıştır. Bugüne kadar 37 gemiyi inşa etmiş, hepsini de anahtar teslim olarak Avrupa'nın dört bir yanına ihraç etmiştir.

Madenci Gemi Sanayii, Türkiye Cumhuriyeti hükümeti tarafından ihracat ödülüne layık görülmüş ilk tersane olmanın gururunu taşımaktadır. Gemileri imalata ve ihracata başladığı 1983 senesinden bugüne kadar tersane; ihraç ettiği gemilerden ülkemize 500 milyon USD seviyesinde döviz kazandırmış, 100 milyon USD seviyesinde vergiler ödemiş, 125 milyon USD seviyesinde SGK'ya ödeme yapmış ve en önemlisi 10 milyon kişi/gün seviyesinde direkt istihdam yaratmıştır.

Tersane tahsis alanı 220.000m2 olup, devletimizden 5084 nolu kanunun mülga 5 maddesine.göre yatırım taahhütlerimiz karşılığında bedelsiz ve süresiz olarak tahsis edilmiştir. Tersane alanının tahsis edilen 2007 tarihinde, şirket 1180 kişiye istihdam sağlamakta ve 2013 yılına kadar gemi inşa siparişi vardı. Bu nedenle yeni yapılacak yatırımlarla, dört kızaktan yedi kızağa geçilmesi öngörülmüş, yatırım taahhüdü olarak da 25 milyon TL yatırım ve 2000 kişi istihdam sağlamayı taahhüt etmiştir.

Maalesef, 2008 deki dünya ekonomik krizinin patlak vermesi dünyada birçok sektörü kötü duruma düşürmüş ancak en büyük hasar gemi inşa ve işletmeciliğinde yaşanmıştır. Firmanın elinde olmayan mücbir sebeplerden dolayı bu ekonomik krizden yüksek derecede zarar görmüştür.

Bugün itibari ile devletimizin Milli Emlak genel müdürlüğü tarafından tersanenin tahsis taahhütlerini yerine getirilmediği kanaatine varılıp tahliye edilmesine karar verilmiş ve tersane alanına el konularak ihaleye yolu ile devrine karar verilmiştir. Maalesef burada şirketin hakkı yenilerek kendi sermayesiyle yaptığı tahsisli arazi başkalarına ihale yolu ile peşkeş çekilmek istenmektedir.

Bu düşünceye sebep olan veriler ise şunlardır:

1- 5084 sayılı kanun tahsis ve 4076 nolu kanunun geçici maddesi 14 ile makul hale gelmesi.

Tersane alanı 160.000m2 dolgusu tamamlanmış olup kendi özel limanını da içinde barındırmaktadır. Söz konusu alan daha önce deniz iken, tamamen şirketin kendi öz sermayesi ile doldurularak kazanılmış ve ülkemize yeni bir tersane alanı ihya edilmiştir. Tersanenin şuan ki durumu için Kdz. Ereğli 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından yatırım tutarı tespiti yapılması istenilmiş ve yapılan mahkeme tespitinde meblağ 38.581.056 TL olarak belirlenmiştir. Şirketin Taahhüt ettiği yatırım olan 25 milyonun üzerindedir. Milli Emlak genel müdürlüğü ise yatırım tutarının 8.260.599TL olduğunu belirterek tahliyesini istemiştir. Bu rakama nasıl ulaşıldığı belirtilmemiştir. 2007 yılına göre hesaplandığı şifahen söylenmiştir ki o tarihte yatırım tutarı çok daha fazla olduğu belgelerle mevcuttur. Yaşanılan ekonomik krizden dolayı sökülen ve satılan mallar ilk tahsis süresi dolduğunda mevcut idi ve bakanlık tarafından yapılan incelemelerde kayıtlıdır. Fakat şu an her iki tespitle sayılmamaktadır.

2- İstihdam taahhütü

Daha sonradan yürürlüğe giren 4076 nolu kanunun geçici 14.maddesine göre verilen istihdam sayıları yarı yarıya düşmüş ve her kişi bir ay olmak üzere revize edilmiştir. Şirket taahhüt ettiği rakam da 1000 kişi / her kişi bir ay olmak üzere revize edilmiştir. Maalesef devletimiz taşeron işçiyi bu istihdam sayısına dâhil etmemektedir. Tersane olmasa bu istihdam edilen taşeron personeli olmayacağı açıktır. Ayrıca yeni vergi mükellefleri yaratılması ve alanında uzman istihdam sayısının arttırılması için bu sistem kullanılıp ülke ekonomisine daha faydalı olacağı inancı dikkate alınmıştır. Bu istihdam her zaman üst işveren olarak şirketin sorumluluğunda olup devletimizin farklı bakanlıkları ve hukuk sistemimizde de şirketin personeli olarak kabul edilmiştir.

3- 4076 nolu kanunun geçici maddesi 14 c) bendi ve 8.260.599TL yatırım ile 187.331.296 TL arsa rayiç bedeli

Şöyle ki, Milli Emlak Genel Müdürlüğümüz, 4076 nolu kanunun 14. Maddesinin c) bendi olan yatırımcının taahhüt ettiği meblağın %35 ini yerine getirdiği takdirde arsa bedeli ödenerek tahsisin alınabileceği hususuna başvuru olduğu ama yaptıkları yukarıda bahsi geçen 8.260.599 TL yatırımın % 33.4 olduğu için yararlanamayacağını belirtmesidir. Ayrıca arsa bedelinin de 187.331.296 TL olduğu belirtilmiştir. Burada şirkete söylenmek istenen %1.6 daha fazla yatırım yaptığını tespit edilse de 187.milyon TL arsa rayiç bedeli ödenmesi gerektiği şirkete bildirilmiştir. Bu 187 Milyon TL'lik arsa rayiç bedelini yaratan şirketin yaptığı yatırımlardır ve şirketten ülkemize kazandırdığımız değer için parası istenmektedir. Ayrıca 8.260.599TL gibi bir yatırım yapıp karşılığında 187.331.296 TL bir rayiç bedelinin hangi kriterlere göre tesbit edildiği anlaşılır değildir.

4- 4706 nolu kanuna göre tahsis (49 yıl kullanım hakkı ve cirodan kira payı ile tahsis)

Şirkette sonra tahsisi yapılan Yalova tersaneleri ile tekrardan yenileme yapılan Tuzla tersaneleri 4706 nolu kanundan yararlanırlar iken şirkete 5084 sayılı kanunun uygulanması da anlaşılır değildir. 4706 sayılı kanuna geçiş için başvuruları var ama ret edilmiştir. Hukuka uygun olmayan diğer bir husus el konulacak tersane arazisi 4706 nolu kanuna göre ihaleye çıkmıştır.

5- Firmaya 187.331.296 TL arsa rayiç bedeli ama ihalede rayiç bedeli 35.865.875 TL

Arsa rayiç bedeli 187.331.296 TL olarak şirkete bildirilirken, hukuki süreci devam ederken yangından mal kaçırıyormuş gibi ihaleye çıkarılmıştır. İhale de arsa rayiç bedeli 35.865.875 TL olarak sunulmuştur. Burada şirkete hukuka uygun olmayan kurallara uygulandığı ve 40 yıllık tarihimizin 3.cü şahıslara peşkeş çekildiğinin belirtisidir.

Bu karışık, hukuka ve ticaret ahlakına uymayan kararların arkasında daha önceden, tahsis yatırım suresi devam ederken tahsisin devri için başvuru yapan şirketlerin olduğu verdikleri dilekçelerle güçlenmektedir. Hukuki boyut sonuçlanmadan yapılan bu ihale, şirkete geri dönülemeyecek zararlar vermektedir.

Ülkemizi Dünyada temsil eden, memleketimize ve devletimize yıllarca kazanç sağlayan şirketin hakkını ararken hukuka ve kanunlara göre iş ve işlemlerin yapılması ve vatandaşın devlete olan güveninin sarsılmamasıdır.

Bu bağlamda;

1- Kdz. Ereğli 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından yatırım tutarı tespiti yapılması istenilmiş ve yapılan mahkeme tespitinde meblağ 38.581.056 TL olarak belirlenmiştir. Şirketin Taahhüt ettiği yatırım olan 25 milyonun üzerindedir. Milli Emlak genel müdürlüğü ise yatırım tutarının 8.260.599TL olduğunu belirterek tahliyesini istemiştir. Bu rakama nasıl ulaşıldığı belirtilmemiştir.

Bu durumda mahkemece yapılan tespit mi dikkate alınacaktır? Yoksa milli emlak genel müdürlüğünün hangi kriterlere göre belirlendiği belli olmayan tutar mı dikkate alınarak hukuksuz şekilde şirketin tahliyesi talep edilecektir? Mahkemece belirlenen değeri dikkate almayı düşünüyor musunuz?

2-Taşeron işçi her hukuki süreçte asıl işverenin personeli olarak ve hak edişlerinin asıl ödemesi asıl işveren tarafından yapılırken, bu istihdamı asıl işverenin yarattığı nasıl sayılmamaktadır? Sigorta evraklarında gözüken çalışma yeri ve bu taşeronların istihdam yaratmasındaki unsur asıl işverendir. Bu duruma göre taşeron işçilerinin asıl iş veren olan şirketin işçisi olarak kabul etmeyi düşünüyor musunuz?

3-5084 nolu kanun mülga olmuştur ve daha sonra tahsis ettiğiniz tersane alanları 4706 sayılı kanunla çıkmıştır. 5084 nolu kanun mülga olduğu halde şirkete neden 4706 sayılı kanun uygulanmamaktadır?

4-Mülga 5084 sayılı kanuna göre tarafımızdan 187.331.296 TL talep edilirken aynı tersanenin 4706 sayılı kanun dikkate alınarak 35.865.875 TL ihaleye çıkartma hukuka uygun mudur?

5-Yargılama süreci devam ettiği halde tersanenin satışa çıkarılması hakkaniyete ve hukuka uygun mudur? İhale işlemlerini yargılamanın sonuna ertelemeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP

Yatırım ve istihdamın teşviki amacıyla Zonguldak, Samsun, Kastamonu ve Trabzon İllerinde 2005 ile 2007 yılları arasında 5084 sayılı Kanun kapsamında 16 adet tersane için bedelsiz kullanma izni verilmiştir.

Bu kapsamda, Zonguldak ili, Karadeniz Ereğli ilçesi Güllüç Beldesinde bulunan 220.389,76 m² yüzölçümlü deniz dolgu alanı üzerinde 25.000.000 TL yatırım ve 2000 kişi istihdam taahhüdü koşullarıyla Madenci Gemi Sanayi Limited Şirketi adına 30/4/2007 tarihinde bedelsiz kullanma izni verilmiştir.

Söz konusu bölgede yatırım ve istihdam taahhütlerini yerine getiremeyen tersanelere, bu amaçla yapılan Kanuni düzenlemeler ile taahhütlerini yerine getirmeleri için iki defa ek süre verilmiş olup bu süre 31/12/2019 tarihinde sona ermiştir Verilen ek süre içerisinde belirtilen taahhütlerin yerine getirilip getirilmediğinin belirlenebilmesi amacıyla bir çalışma başlatılmıştır.

Yapılan incelemeler sonucunda;

- Madenci Gemi Sanayi Limited Şirketi tarafından gerçekleştirilen yatırım tutarlarının toplamının 2007 yılı fiyatlarıyla 8.260.599,56 TL olduğu, bu çerçevede taahhüt edilen 25.000.000 TL yatırımın yaklaşık % 33,04'ünün gerçekleştirildiği,
- İstihdam ile ilgili taahhüt edilen 2000 kişiden 27 kişinin istihdam edilmiş olduğu ve bu durumda taahhüdün %1,35'inin yerine getirildiği tespit edilmiştir.

Dolayısıyla Şirket tarafından yatırım ve istihdam koşullarının bu amaçla verilen ek süre içerisinde de yerine getirilmediği ayrıca alan üzerinde Şirket tarafından herhangi bir faaliyette de bulunulmadığı anlaşılmıştır.

Bunun üzerine bedelsiz devir işlemi iptal edilmiş olup, söz konusu işleme karşı adı geçen Şirket tarafından dava açılmıştır.

Bu aşamada, yeni tersane yapılarak bahse konu alanda üretim ve istihdamın sağlanması amacıyla söz konusu alan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 28/9/2021 ve 2/10/2021 tarihlerinde ilana çıkarılmış olup, ilan süresi 2/11/2021 tarihinde sona ermiştir.